

Til Helse Nord RHF

Deres ref: Vår Ref:TH   Sted/Dato: Nesseby/Vadsø 25.04.2024

Høringsuttalelse: Tiltak for å sikre bærekraft i Helse Nord.

Helse Nord RHF har invitert til høring i forbindelse med at man står overfor store utfordringer knyttet til blant annet at Helseforetakene har for lange ventetider og for høyt antall fristbrudd.

Helse Nord RHF skriver i sin invitasjon til høringen at utfordringene blant annet er at flere fagmiljø i foretakene har over tid hatt store bemanningsutfordringer, og fremover ventes tilgangen på arbeidskraft å bli ytterligere redusert.

Videre skriver de at aldersforskyvning i befolkningen gir økt andel eldre, og øker behov for helsetjenester. Dette er spesialisthelsetjenesten ikke rustet til å møte uten betydelig omstilling.

Disse forholdene som Helse Nord RHF beskriver gir høye kostnader i helseforetakene og svekker muligheten for å etablere stabile fagmiljøer.

Helse Nord RHF ber om at høringssvarene struktureres ut fra fire hovedområder.

1. Psykisk helsevern og TSB
2. Rehabilitering og private tjenester
3. Samordning av primær- og spesialisthelsetjenesten
4. Andre innspill til tiltak som kan gi økt bærekraft i vår felles helsetjeneste

Øst-Finnmarkrådet vil, som et interkommunalt politisk råd, ikke komme med noen fagråd, men holde oss til de politisk overordnede synspunkter. Men på et generelt grunnlag så mener vi at Helse Nord RHF må arbeide for at dagens takseringsmodell der fysisk oppmøte har høyere takst enn digital time hos spesialisthelsetjenesten endres. Det vil kunne stimulere til opprettelse av pasientrom i kommunene hvor oppfølgingssamtaler kan gjøres digitalt. Dette vil spare både pasienten og samfunnet for unødige reiserkostnader og kostnader i form av tapt arbeidstid.

Et stabilt og godt utbygget helsetilbud i et fylke som Finnmark, med lange reiseveier, utfordrende klimatiske forhold og en befolkning som blir stadig eldre, er en av de viktige forutsetning for at vi skal kunne stoppe den negative demografiske utviklingen i vår del av landet.

Finnmark og Øst-Finnmark spesielt, står i en særstilling i forhold til den sikkerhetspolitiske utviklingen i verden rundt oss. Det vil derfor være veldig lite fremtidsrettet å bygge ned

spesialhelsetjenesten i en region som står foran store utbygninger både innenfor forsvaret og sivilforsvaret.

Øst-Finnmarkrådet har gjennom mange år kjempet for å beholde akuttfunksjonen ved Kirkenes Sykehus og å få på plass permanent ambulanshelikopter i regionen.

Vi er derfor glad for at disse funksjonene nå har fått en permanent ekstrabevilgning som gjør at det ikke blir stadige omkamper om nivået på akuttberedskapen. Slike omkamper er med på å skape utrygghet blant både ansatte og befolkning. Utrygghet blant de ansatte er selvfølgelig en medvirkende årsak til at man ikke får etablere stabile fagmiljøer, noe som igjen fører til ekte kostnader i foretakene, noe Helse Nord RHF peker på er årsaken til at man har satt i gang denne omstillingen.

1. Psykisk helsevern og TSB

Øst Finnmarkrådet sendte den 22 Februar i år ut en uttalelse knyttet til DPS i Tana. I den står det blant annet:

«En nedleggelse av DPS i Tana vil gjøre at man fjerner det psykiatriske døgntilbudet ikke bare i Øst-Finnmark, men også i det samiske språkforvaltningsområdet i Finnmark. Øst-Finnmarkrådet vil advare Helse Nord mot å ta et slikt skritt. Helse Nord er pålagt å ivareta befolkningens rett til å få helsetjenester på samisk. Det distriktpsikiatriske senteret i Øst-Finnmark er lokalisert til Tana, som er en av de fem språkforvaltningskommunene i Finnmark. En sentralisering av helsetjenestene ut av det samiske språkforvaltningsområdet der samisk språk og kultur er en naturlig del av hverdagen vil undergrave samiske pasientrettigheter. Øst-Finnmarkrådet understreker at den særskilte retten til å få helsetjenester på samisk språk også må omfatte den samiske befolkningen i Øst-Finnmark.»

Når vi også vet at DPS i Tana har en stabil og godt fagmiljø med liten gjennomtrekk av personell så vil det være meningsløst å legge ned en slik virksomhet som nettopp fungerer slik man fra Helse Nord RHF ønsker å få til med denne omstillingen.

2. Rehabilitering og private tjenester

Øst-Finnmarkrådet er glad for at man fra Helse Nord RHF ønsker å bygge ut tilbudet på rehabiliteringsavdelingen ved Kirkenes Sykehus. Avdelingen man der har bygget opp over lang tid har, slik vi har forstått det en stabil og dyktig stab som nå vil kunne få flere oppgaver.

3. Samordning av primær- og spesialisthelsetjenesten

Øst-Finnmarkrådet hilser også velkommen helseforetaks innspill til foreslåtte modeller for samordning av primær- og spesialisthelsetjenesten.

4. Andre innspill til tiltak som kan gi økt bærekraft i vår felles helsetjeneste

Øst-Finnmarkrådet er et interkommunalt politisk råd for kommunene Lebesby, Gamvik, Berlevåg, Båtsfjord, Vardø, Vadsø, Sør-Varanger, Nesseby og Tana for koordinering av enkeltsaker og samarbeidsforhold for øvrig, herunder interkommunale løsninger.

Som nevnt innledningsvis så er Øst-Finnmarkrådet opptatt av at Kirkenes Sykehus sin akuttfunksjon, med tilhørende ambulansetjeneste, får tildelt tilstrekkelige ressurser til å kunne gi befolkningen trygghet på linje med det som resten av landet har. Ekstrabevilgningen som ble gitt til sykehuset direkte fra regjeringen må gå uavkortet til å styrke disse funksjonene.

Vi er også opptatt av at den nye permanente helikopterlandingsplassen som nå er under planlegging ved sykehuset, skal ha kapasitet til å ta ned de nye redningshelikoptrene.

Med Vennlig Hilsen
Øst-Finnmarkrådet

Wenche Pedersen
Styreleder
Sign.

Trond Haukanes
Daglig Leder
Sign.